

Keski-Suomen kuntien, Keski-Suomen liiton ja
Keski-Suomen hyvinvointialueen strateginen
yhteistyösopimus 1.1.2026 alkaen

Sisällys

Keski-Suomen kuntien, Keski-Suomen liiton ja Keski-Suomen hyvinvointialueen strateginen yhteistyösopimus 1.1.2026 alkaen.....	1
1. Osapuolet	3
2. Sopimuksen lähtökohdat ja tarkoitus	6
3. Yhteistyön lainsäädäntöpohja.....	7
4. Yhteistyön periaatteet ja tavoitteet.....	7
4.1 Yhteiset periaatteet.....	7
4.2 Yhteiset tavoitteet	8
Osallisuus ja yhteisöllisyys	9
Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen sekä palvelujen järjestäminen	9
Yhteinen edunvalvonta ja elinvoima.....	10
Arjen turvallisuus ja varautuminen.....	11
5. Yhteistyöfoorumit ja -muodot	12
5.1 Hyvinvointialueen, kuntien ja maakunnan liiton yhteistyöfoorumit	12
Poliittisen päätöksenteon foorumit.....	12
Viranhaltijajohdon yhteistyöfoorumit.....	13
5.2 Tietojen jakaminen hyvinvointialueen, kuntien ja maakunnan liiton välillä	14
5.3 Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa	14
6. Sopimuksen hyväksyminen.....	15
6.1 Sopimuksen voimaantulo	15
6.2 Sopimuksen voimassaolo	15
6.3 Sopimuksen irtisanominen	15
7. Muut ehdot.....	15
7.1 Sopimusasiakirjat	15
7.2 Kustannukset.....	16
7.3 Sopimuksen muuttaminen	16
8. Sopimuksen seuranta.....	16
9. Erimielisyyksien ratkaiseminen	17
10. Allekirjoitukset.....	17

1. Osapuolet

Tämän sopimuksen osapuolet ovat

1. Keski-Suomen hyvinvointialue
y-tunnus: 3221318-2
Osoite: Hoitajantie 1, 40620 Jyväskylä
2. Keski-Suomen liitto
y-tunnus: 0830155-3
Osoite: Lutakonaukio 7, 40100 Jyväskylä
3. Hankasalmen kunta
y-tunnus: 0174035-0
Osoite: Keskustie 41, 41520 Hankasalmi
4. Joutsan kunta
y-tunnus: 0174108-9
Osoite: Länsitie 7, 19650 Joutsa
5. Jyväskylän kaupunki
y-tunnus: 0174666-4
Osoite: PL 193, 40101 Jyväskylä
6. Jämsän kaupunki
y-tunnus: 0175622-1
Osoite: Keskuskatu 17, 42100 Jämsä
7. Kannonkosken kunta
y-tunnus: 0175798-8
Osoite: Järvitie 1, 43300 Kannonkoski
8. Karstulan kunta
y-tunnus: 9094917-1
Osoite: Virastotie 4, 43500 Karstula

9. Keuruun kaupunki
y-tunnus: 0208388-2
Osoite: Multiantie 5, 42700 Keuruu
10. Kinnulan kunta
y-tunnus: 0242816-6
Osoite: Keskustie 47, 43900 Kinnula
11. Kivijärven kunta
y-tunnus: 0176150-6
Osoite: Virastotie 5 A, 43800 Kivijärvi
12. Konneveden kunta
y-tunnus: 0176227-7
Osoite: Kauppatie 25, 44300 Konnevesi
13. Kyyjärven kunta
y-tunnus: 0176410-9
Osoite: Kivirannantie 4, 43700 Kyyjärvi
14. Laukaan kunta
y-tunnus: 0176478-2
Osoite: PL 6, 41341 Laukaa
15. Luhangan kunta
y-tunnus: 0176592-9
Osoite: Hakulintie 2, 19950 Luhanka
16. Multian kunta
y-tunnus: 0208471-1
Osoite: Multianraitti 3, 42600 Multia
17. Muuramen kunta
y-tunnus: 0176699-9
Osoite: Virastotie 8, 40950 Muurame
18. Petäjäveden kunta
y-tunnus: 0176769-2
Osoite: Suutarintie 4, 41900 Petäjävesi

19. Pihtiputaan kunta
y-tunnus: 0243027-4
Osoite: PL 36, 44801 Pihtipudas
20. Saarijärven kaupunki
y-tunnus: 0176975-1
Osoite: PL 13, 43101 Saarijärvi
21. Toivakan kunta
y-tunnus: 0177201-0
Osoite: Iltaruskontie 2, 41660 Toivakka
22. Uuraisten kunta
y-tunnus: 0177224-8
Osoite: Virastotie 4, 41230 Uurainen
23. Viitasaaren kaupunki
y-tunnus: 0208573-0
Osoite: PL 60, 44501 Viitasaari
24. Äänekosken kaupunki
y-tunnus: 2045520-5
Osoite: Hallintokatu 4, 44100 Äänekoski

Osapuolista käytetään jäljempänä yhdessä nimitystä ”Osapuolet” tai yksittäisenä ”Osapuoli”.

Keski-Suomen hyvinvointialue, myöhemmin ”Hyvinvointialue”

Osapuolista 3-24 myöhemmin yhdessä ”Kunnat” tai yksittäisenä ”Kunta”.

Osapuolesta Keski-Suomen liitto, myöhemmin ”Maakunnan liitto”.

Osapuolet sitoutuvat yhdessä edistämään tämän sopimuksen ja tätä sopimusta täydentävän erillisen suunnitelman tavoitteiden sekä toimenpiteiden toteutumista.

2. Sopimuksen lähtökohdat ja tarkoitus

Tällä sopimuksella sovitaan strategisen yhteistyön tavoitteista, periaatteista ja yhteistyön rakenteista yleisellä tasolla. Sopimus on osapuolten yhteisen strategisen tahtotilan ja tavoitteiden ilmaisu eikä se ole oikeudellisesti sitova. Osapuolet ovat itsenäisiä juridisia toimijoita.

Osapuolilla on yhteiset asukkaat sekä ja asukas- ja asiakaskohtaisesti toteutettaviin palveluihin liittyviä yhteistyötarpeita. Yhteisistä strategisista tavoitteista ja yhteistyöstä sopiminen luo edellytykset yhteiselle edunvalvonnalle sekä sujuvalle yhteistyölle ja ohjaa yhteistä tekemistä.

Tämän sopimuksen tarkoittama yhteys muodostuu hyvinvointialueen ja kuntien järjestämisvastuilla olevien tehtävien välillä. Niiden asiakaslähtöinen toteuttaminen vaatii yhteistyötä. Asukkaiden hyvinvoinnin, terveyden, ja turvallisuuden edistäminen on kaikkien osapuolten yhteinen tehtävä, ja osapuolet sitoutuvat ihmislähtöisiin sekä toimiviin palveluihin. Yhteistyön yleisinä tavoitteina ovat saavutettavat ja sujuvat hoito- ja palveluketjut sekä osapuolten saumaton yhteistyö palveluissa.

Maakunnan liitto toimii aluekehitysviranomaisena ja vastaa maakunnan pitkän aikavälin suunnitelmista, ohjelmista ja maakuntakaavasta. Näissä kehittämislinjauksissa määritellään tavoitteet muun muassa väestönkehityksen, elinkeinoelämän, työllisyyden, hyvinvoinnin ja saavutettavuuden osalta. Tavoitteiden toteutuminen vaikuttaa sekä väestön terveyteen ja hyvinvointiin että kuntien kykyyn järjestää palveluita. Näin maakunnan liiton, kuntien ja hyvinvointialueen tehtävät kytkeytyvät toisiinsa.

3. Yhteistyön lainsäädäntöpohja

Lainsäädäntö edellyttää kuntia ja hyvinvointialueita toimimaan yhteistyössä. Yhteistyövelvoite kuntien ja hyvinvointialueen välillä on säädetty muun muassa seuraavissa laeissa ja pykälissä:

Laki hyvinvointialueesta 611/2021

§14 Hyvinvointialueen ja kuntien neuvottelu

Laki sosiaali- ja terveyshuollon järjestämiseksi 612/2021

§ 6 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kunnassa

§ 7 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen hyvinvointialueella

§ 10 Asiakkaiden palvelujen yhteensovittaminen

§ 32 Sosiaali- ja terveydenhuollon koulutus-, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta hyvinvointialueella

§ 50 Varautuminen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin

Laki alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta 756/2021

§ 26 Maakuntaohjelman asema

Lisäksi muussa lainsäädännössä on paljon yhteistyövelvoitteita koskien mm. varhaiskasvatusta, opiskeluhoitoa, terveydenhoitoa, rakenteellista sosiaalityötä, ehkäisevää päihdetyötä, lastensuojelua, mielenterveystyötä, työllisyyden hoitoa ja kotouttamista sekä asumista.

4. Yhteistyön periaatteet ja tavoitteet

4.1 Yhteiset periaatteet

Osapuolet toimivat yhteistyössä seuraavien periaatteiden mukaisesti:

- Osapuolet edistävät kumppanuutta sitoutumalla yhdessä tekemiseen. Yhteistyötä tehdään avoimin ja vuorovaikutuksellisin suhtein.

- Strateginen kumppanuus perustuu yhteiseen tietoon perustuvaan tilannekuvaan alueen väestörakenteesta ja eri väestöryhmien hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden tilasta sekä kokemuksesta, palvelutarpeesta, työllisyydestä, kustannuksista ja näiden kehitysnäkymistä.
- Tilannekuva sekä kehittäminen perustuu selkeään ja ennakoivaan asioiden valmisteluun, johon jokainen osapuoli sitoutuu tuottamaan oman osansa tarvittavasta tietopohjasta.
- Yhteisesti sovitut tavoitteet huomioidaan mahdollisuuksien mukaan osapuolten strategioissa sekä muissa suunnitelmissa perustuen osapuolten rahoitukseen ja resursseihin. Keskeisiä strategisen tason asiakirjoja ovat Hyvinvointialueen, Maakunnan liiton ja kuntien strategiat sekä laaja hyvinvointikertomus ja alueellinen hyvinvointisuunnitelma. Yhdyspintatyön kannalta keskeisiä suunnitelmia ovat myös mm. opiskeluhooltoon, lasten ja nuorten hyvinvointiin, kotoutumiseen, ikääntyneen väestön hyvinvointiin, varautumiseen ja valmiuteen sekä työllisyyteen liittyvät suunnitelmat.

4.2 Yhteiset tavoitteet

Tavoitteena yhdyspintojen sujuvalla yhteistyöllä on turvata hyvä arki kaikille Keski-Suomen asukkaille, edistää keskisuomalaisten terveyttä, hyvinvointia ja turvallisuutta, varmistaa valmiuden ja varautumisen yhteensopivuus ja toimivuus sekä valmistella ja toteuttaa lakisääteiset suunnitelmat.

Yhteisen johtamisen tavoitteena on sujuvat rakenteet, selkeät asioiden käsittelyt, yhdenmukainen toiminta kaikilla tasoilla sekä luottamuksen rakentaminen.

Osapuolet sitoutuvat edistämään sopimuksessa määriteltyjen yhteisesti asetettujen tavoitteiden toteutumista sekä seuraamaan ja arvioimaan tavoitteiden saavuttamista. Strategisen yhteistyösopimuksen tavoitteita seurataan ja arvioidaan tässä Sopimuksessa kuvatulla tavalla.

Osallisuus ja yhteisöllisyys

1. Yhteistyöllä rakennetaan keskisuomalaisten osallisuutta tukevaa toimintakulttuuria. Tavoitteena on osallisuutta edistämällä parantaa keskisuomalaisten mahdollisuutta vaikuttaa oman kunnan, hyvinvointialueen ja maakunnan asioihin.
2. Yhteisöllisyyden tukemisen avulla parannetaan yhteenkuuluvuuden ja turvallisuuden tunnetta arjessa. Tavoitteena on keskisuomalaisten vahva kokemus turvallisesta asuinympäristöstä. Asuntotuotannon kehittämisessä ja asumisen järjestämisessä huomioidaan keskisuomalaisten erilaiset tarpeet. Eri toiminnot ja palvelut järjestetään turvallisissa ja terveellisissä sekä tarvetta vastaavissa tiloissa.
3. Yhteistyöllä ylläpidetään ja vahvistetaan keskisuomalaisten luottamusta julkisiin toimijoihin. Tavoitteena on yhteistyöllä lisätä keskisuomalaisten luottamusta kuntien ja hyvinvointialueen palvelukokonaisuuteen.

Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen sekä palvelujen järjestäminen

1. Kuntien, hyvinvointialueen sekä työllistämisen palveluilla on tunnistettu vaikutus eri-ikäisten asukkaiden arjen sujuvuuteen. Tavoitteena on väestön terveyserojen kaventaminen sekä hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen.
2. Osapuolet käyvät vuoropuhelua eri tasoilla palvelujen sujuvuuden edistämiseksi. Tavoitteena ovat asiakaslähtöiset

ja yhteensovitettut yhdyspintapalvelut sekä laadukkaat ja kustannustehokkaat palvelut.

3. Kunnat ja hyvinvointialue toteuttavat monipuolisia ja suunnitelmallisia toimia asukkaiden hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämiseksi. Yhteistyössä toteutettavat toimet kohdennetaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kertoimeen perustuen. Tavoitteena on kasvattaa Keski-Suomen saatavaa hyte-kertoimeen perustuvaa valtionrahoitusta.

Yhteinen edunvalvonta ja elinvoima

1. Maakunnan yhteinen edunvalvonta on ennakointia ja vaikuttamistyötä tehdään useiden kanavien kautta. Tavoitteena on vahvistaa Keski-Suomen ääntä ja vaikutusvaltaa sekä tuoda resursseja, kumppanuuksia ja näkyvyyttä maakunnan strategisille teemoille.
2. Tietoon pohjautuva toiminnan ja palvelurakenteen ennakointi muodostaa perustan kestäväälle taloudelle sekä kyvylle vastata toimintaympäristön muutoksiin. Elinvoimaa vahvistetaan käymällä jatkuvaa vuoropuhelua tulevaisuuden suunnista yhteisen tilanne- ja tulevaisuuskuvan pohjalta.
3. Elinvoimaa rakennetaan vahvistamalla Keski-Suomen TKKI-ekosysteemiä ja luomalla edellytykset maakunnan vahvalle osuudelle tutkimus- ja innovaatiotoiminnan rahoituksesta.

Arjen turvallisuus ja varautuminen

1. On tärkeää, että keskisuomalaiset ovat tietoisia ja kantavat vastuuta omasta sekä yhteisönsä turvallisuudesta. Tavoitteena on yhteistyöllä edistää keskisuomalaisten turvallisuuden tunnetta, arjen varautumista sekä väestön kriisinkestävyyttä.
2. Kuntien ja hyvinvointialueen valmius- ja varautumissuunnitelmat ohjaavat toimintaa poikkeus- ja häiriötilanteissa. Tavoitteena on yhteistyöllä varmistaa sujuva toiminta sekä selkeä viestintä häiriö- ja poikkeustilanteissa tekemällä yhteistyötä suunnitelmien valmistelussa ja varmistamalla eri toimijoiden tietoisuus vastuunjaosta.
3. Keski-Suomessa on vahvaa kokonaisturvallisuuden liittyvää osaamista, ja suorituskkyä sekä elinkeinotoimintaa. Maakunnallinen viranomaisyhteistyö hyödyntää olemassa olevaa, toimivaksi tunnistettua yhteistyörakennetta ja perustuu vahvaan luottamukseen. Tällä varmistetaan ajanmukainen tilannetiedon tuotanto ja yhteinen tilanneymmärrys, alueellinen riskiarviointi, harjoittelu sekä suunnittelu. Maakunnassa tulee olla kyky reagoida turvallisuusympäristön muutoksiin. Tavoitteena on vahvistaa Keski-Suomen asemaa ja roolia turvallisuuden sekä varautumisen edelläkävijänä

5. Yhteistyöfoorumit ja -muodot

5.1 Hyvinvointialueen, kuntien ja maakunnan liiton yhteistyöfoorumit

Sopimus määrittelee yhteistyön rakenteen johdon tasolla. Tarvittaessa voidaan perustaa muita yhteistyötä edistäviä ryhmiä.

Poliittisen päätöksenteon foorumit

1. Keski-Suomen yhteistyö perustuu Kuntien, Hyvinvointialueen sekä Maakunnan liiton valtuustojen ja virkamiesjohdon yhteiselle strategisen tason foorumille (Sydämellä- tapahtuma).

Foorumin tehtävänä on rakentaa yhteistä luottamusta, varmistaa strategisen tason yhteistyön sujuvuus, linjata Kuntien, Hyvinvointialueen ja Maakunnan liiton välistä yhteistyötä sekä muodostaa yhteinen tilannekuva ja asettaa yhdyspintatyön tavoitteet valtuustokaudelle.

Foorumin kokoonkutsujina toimivat Maakunnan liitto ja Hyvinvointialue. Foorumi kutsutaan koolle kerran valtuustokaudessa.

2. Kuntakokouksessa edustettuina ovat Kuntien, Maakunnan liiton ja Hyvinvointialueen valtuustojen ja hallitusten puheenjohtajat sekä virkamiesjohto. Kuntakokous johtaa yhteistyötä, tarkastelee sen rakenteita ja toimintatapoja siten, että strategisen tason ja operatiivisen tason yhteistyö on samansuuntaista, pitkäjänteistä ja hallittua.

Kuntakokouksella on vuosittainen seurantavastuu siitä, että valtuustokaudelle asetetut strategiset tavoitteet toteutuvat. Kuntakokouksen kokoonkutsujana toimii joka toinen vuosi Jyväskylä ja joka toinen vuosi joku muu erikseen sovittava kunta. Kuntakokous kokoontuu vähintään kerran vuodessa. Kokouksen

asialistan valmistelee kuntajohtajakokous ja hyvinvointialue yhteistyössä.

Viranhaltijajohdon yhteistyöfoorumit

1. Hyvinvointialuejohtajalla on puhe- ja läsnäolo-oikeus maakunnan kuntajohtajakokouksessa ja kansanedustajakokouksessa.
2. Keski-Suomen turvallisuus ja valmiustoimikunta (KSTURVA) varmistaa hyvinvointialueen sekä kuntien varautumisen toteutumista suhteessa muihin viranomaistoimijoihin. KSTURVAssa on edustettuna kaikki tämän sopimuksen osapuolet. Koollekutsujana toimii maakuntajohtaja.

Lisäksi hyvinvointialueella ja kunnilla on oma varautumisen yhteistyöryhmä, jossa valmiussuunnittelun yhdyspintojen toimivuus varmistetaan käytännön tasolla. Yhteistyöryhmän koollekutsujana on hyvinvointialueen riskienhallinnan johtaja.

3. Kuntien sivistysjohtajien ja hyvinvointialueen toimialajohtajien kokouksissa käsitellään sosiaali- ja terveystalouden ja sivistystalouden yhdyspintatyötä varmistuen sen sujuvan toimimisen kaikissa olosuhteissa. Koollekutsujana toimii sivistystoimen verkoston puheenjohtaja.

Osapuolet tunnistavat yhteistyön kannalta keskeiset yhdyspinnat ja niiden merkityksen. Osapuolet sopivat, että palvelukokonaisuuksien yhdyspinta- ja integraatiotyötä pyritään vahvistamaan ja sujuvasti edistämään käsittelemällä tarvittaessa tähän liittyviä kysymyksiä toimialajohdon välisissä kokouksissa.

Lisäksi hyvinvointialueen ja yksittäisen kunnan välillä käydään tarpeen mukaan kahdenvälisiä johdon tapaamisia strategisten tavoitteiden toteuttamisesta.

Hyvinvointialue, kunnat ja Maakunnan liitto huolehtivat siitä, että edellä mainittuihin kokonaisuuksiin on kaikilla osapuolilla osoittaa vastuuhenkilö.

Hyvinvointialuelain 14§ mukaiset hyvinvointialueen ja kuntien neuvottelut käydään tässä sopimuksessa kuvatuissa yhteisen johtamisen foorumeissa erikseen sovittavalla tavalla.

5.2 Tietojen jakaminen hyvinvointialueen, kuntien ja maakunnan liiton välillä

Kuntien, Maakunnan liiton sekä Hyvinvointialueen toimiva yhteistyö perustuu yhteiseen tilannekuvaan. Yhteisiä asukkaita ja palvelutarpeita koskevan tilannekuvan ylläpidon tulee olla jatkuvaa. Yhteisen tilannekuvan tietopohjana voidaan hyödyntää hyvinvointikertomuksia ja -suunnitelmia sekä näihin liittyvää yhteistyötä. Elinvoiman näkökulmasta Keski-Suomen liitto on keskeinen tiedon tuottaja. Yhteisen tilannekuvan ylläpitämisessä hyödynnetään luvussa 5.1 määriteltyjä yhteistyöfoorumeita sekä muita sovittuja yhteistyön toimintamalleja.

Kukin Osapuoli on yhteistyön onnistumiseksi velvollinen voimassa olevan lainsäädännön sekä Osapuolta mahdollisesti rajoittavien sopimusehtojen puitteissa jakamaan sen hallussaan olevia yhteistyöhön tarvittavia tietoja toistensa kanssa.

5.3 Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa

Osapuolet tekevät yhteistyötä niiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa, jotka toimivat hyvinvointialueen alueella. Osapuolet sitoutuvat edistämään niiden toimintaedellytyksiä.

6. Sopimuksen hyväksyminen

6.1 Sopimuksen voimaantulo

Sopimus tulee voimaan, kun Osapuolten toimivaltaiset luottamuselimet ovat sen hyväksyneet ja kaikki Osapuolet ovat sen allekirjoituksillaan vahvistaneet.

6.2 Sopimuksen voimassaolo

Sopimus on voimassa 1.1.2026 alkaen toistaiseksi, kunnes se korvataan Osapuolten välisellä uudella yhteistyösopimuksella seuraavan valtuustokauden alettua.

6.3 Sopimuksen irtisanominen

Sopimuksen irtisanomisaika on 12 kuukautta. Sopimuksen irtisanominen on toimitettava kirjallisessa muodossa ja irtisanominen tulee tehdä kirjallisesti.

7. Muut ehdot

7.1 Sopimusasiakirjat

Strateginen yhteistyösopimus koostuu varsinaisesta Yhteistyösopimuksesta sekä sopimusta täydentävästä erikseen tehtävästä yhdyspintasuunnitelmasta, missä sovitaan toimenpiteet sekä vastuunjako yhteistyösopimuksen luvussa 4.2 määriteltyjen tavoitteiden edistämiseksi. Yhdyspintasuunnitelma huomioi tämän Sopimuksen luvussa 4.1 sovitut yhteiset periaatteet. Yhdyspintasuunnitelman hyväksyy Osapuolten hallitukset helmi-maaliskuun 2026 vaihteessa.

7.2 Kustannukset

Tämän Sopimuksen yhteistyön kustannuksista vastaa kukin taho omakustannusperiaatteella eli osallistuva taho vastaa osallistuvan henkilökuntansa kustannuksista, ellei muuta ole erikseen sovittu.

Eri foorumeiden, kokousten ja verkostojen kokouspaikkakustannuksista vastaa kukin järjestävä organisaatio, ellei muuta ole erikseen sovittu.

7.3 Sopimuksen muuttaminen

Sopimuksen tavoitteiden toteutumista seurataan siten kuin on sovittu sopimuksen kahdeksannessa luvussa. Seurannan tulosten perusteella yhteistyötä Osapuolten välillä kehitetään ja parannetaan, ja tarvittaessa tehdään muutoksia yhteistyösopimukseen tai sitä täydentävään yhdyspintas suunnitelmaan.

Sopimusta voidaan muuttaa vain kirjallisesti. Yhteisistä tavoitteista ja näkökohdista voidaan sopia tarkemmin liitteissä. Sopimusta täydentävien suunnitelmien ja sopimusten sisällön tulee olla yhteensopivia tämän sopimuksen tavoitteiden ja sen hengen kanssa. Tämän Sopimuksen päivittäminen ei vaikuta sitä täydentävien suunnitelmien ja sopimusten voimassa oloon.

8. Sopimuksen seuranta

Sopimuksen tavoitteita ja niiden toteutumista seurataan ja arvioidaan jatkuvasti niissä yhteistyöfoorumeissa, joista säädetään sopimuksen viidennessä luvussa. Sopimuksen sisältöä, ajanmukaisuutta ja päivitystarpeita tarkastellaan kokonaisvaltaisesti yllä mainituissa foorumeissa sekä Osapuolten hallituksissa ja valtuustoissa. Strategisen yhteistyösopimuksen seuranta toteutetaan myös lakisääteisissä kuntien ja hyvinvointialueiden neuvotteluissa, jotka on toteutettava alueilla vähintään valtuustokausittain.

9. Erimielisyyksien ratkaiseminen

Tästä sopimuksesta johtuvat erimielisyydet pyritään ensisijaisesti ratkaisemaan Osapuolten välisin neuvotteluin.

Muutoin erimielisyys ratkaistaan hallintoriitana hallinto-oikeudessa tai yksityisoikeudellinen erimielisyys toimivaltaisessa yleisessä tuomioistuimessa.

10. Allekirjoitukset

Tämä sopimus allekirjoitetaan sähköisesti ja kukin Osapuoli saa Sopimuksesta yhtäpitävän kappaleen.